

Sygn. akt V ACa 453/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie V Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SA Przemysław Kurzawa

Sędziowie: SA Ewa Kaniok (spr.)

SA Robert Obrębski

Protokolant: Katarzyna Iwanicka

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Powiatu (...)

przeciwko Skarbowi Państwa - (...) (...) oraz Ministrowi (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 27 września 2019 r., sygn. akt II C 1015/18

1. oddala apelację;

2. zasądza od Powiatu (...) na rzecz Skarbu Państwa - (...) kwotę 11 250 (jedenaście tysięcy dwieście pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego

Robert Obrębski Przemysław Kurzawa Ewa Kaniok

Sygn. akt V ACa 453/20

UZASADNIENIE

W pozwie z 20 sierpnia 2018 r. wniesionym do Sądu Okręgowego w Ostrołęce, Powiat (...) wniósł przeciwko Skarbowi Państwa – (...) (...) i Ministrowi (...) o zasądzenie na rzecz powoda kwoty 5.000.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że nieruchomości ziemskie określona jako (...) została przejęta na własność Skarbu Państwa na podstawie art. 2 ust. 1 lit. e dekretu PKRW z 6 września 1994 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej jako dwa odrębne majątki ziemskie pn. (...) i (...). Jednak w świetle stanu prawnego nie ulega wątpliwości, że nieruchomości ta nie stała się własnością Skarbu Państwa na podstawie powoływanego dekretu o reformie rolnej. W konsekwencji do 1 stycznia 1999 r. nieruchomości pozostawała w samoistnym posiadaniu Skarbu Państwa, który przed tą datą wniósł na niej budynki, a następnie przekazał ją Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w W..

Zdaniem powoda wskutek działania Skarbu Państwa polegającego na wyposażeniu SPZOZ w W. w majątek w postaci nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, powstał taki stan faktyczny i prawny, w którym właściciele nieruchomości, którzy odzyskali jej własność mogli skutecznie dochodzić nakazu wykupienia nieruchomości przez powiat (...). Istniała w pełni obiektywna konieczność zaspokojenia ich roszczeń. Gdyby działania Skarbu Państwa były zgodne z prawem – przekazana SPZOZ nieruchomość stanowiłaby własność Skarbu Państwa – wówczas roszczenia dotychczasowych spadkobierców nie zmateriałizowałyby się.

W ocenie powoda doznał on uszczerbku majątkowego o wartości 5.000.000 zł, gdyż taką kwotę zapłacił właścicielom nieruchomości za nabycie prawa własności.

Postanowieniem z 26 października 2018 r. Sąd Okręgowy w Ostrołęce uznał się niewłaściwym i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

Skarb Państwa – (...) (...) i Minister (...) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego.

W przypadku, gdyby Powiat (...) upatrywał szkody w wadliwym przejęciu nieruchomości, pozwany podniósł zarzut przedawnienia. Ewentualną szkodą powiatu nie jest bowiem uiszczona kwota 5.000.000 zł, ale nieuzyskanie tytułu do nieruchomości - działki nr (...).

Wyrokiem z dnia 27 września 2019 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w punkcie pierwszym oddalił powództwo; w punkcie drugim zasądził od Powiatu (...) na rzecz Skarbu Państwa – (...) kwotę 15.000 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z ustaleń faktycznych, jakie legły u podstaw tego rozstrzygnięcia wynika, że nieruchomość ziemiska (...), której część stanowi nieruchomość oznaczona obecnie jako działka o nr (...) o pow. 4.084 ha, dla której Sąd Rejonowy w Wyszkanie prowadzi księgę wieczystą oznaczoną nr (...) została przejęta na własność Skarbu Państwa na podstawie art. 2 ust. 1 lit. e dekretu PKWN z 6 września 1994 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. z 1945 r. nr 6, poz. 13) jako dwa odrębne majątki ziemskie pn. (...) i (...), stanowiące własność spadkodawcy J. S., A. Z., E. A. N. oraz M. R.. We wniosku z 21 maja 1995 r. poprzednik prawny wskazanych osób wystąpił do Wojewody (...) o wydanie decyzji stwierdzającej, że nieruchomość ziemiska (...) nie podpadała przepisom dekretu o reformie rolnej.

Wojewoda (...) w decyzji z 22 grudnia 1997 r. orzekł, że nieruchomość o powierzchni 26,48 ha, nabyta przed dniem 1 września 1939 r. przez poprzedników prawnych J. S., A. Z., E. A. N. i M. R. nie podpadała pod działanie art. 2 ust. 1 lit. e dekretu o reformie rolnej, gdyż łączny obszar tej nieruchomości nie przekraczał 100 ha powierzchni ogólnej bądź 50 ha użytków rolnych. Powyższa decyzja została utrzymana w mocy decyzją Ministra (...) z 30 czerwca 1998 r.

Wyrokiem z 1 sierpnia 2000 r. Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie, po rozpoznaniu sprawy ze skargi Burmistrza Miasta W. na powyższą decyzję Ministra (...) z 30 czerwca 1998 r., oddalił skargę.

We wniosku z 25 czerwca 2002 r. Starosta Powiatu (...) zwrócił się o wznowienie postępowania zakończonego ostateczną decyzją Wojewody (...) z 22 grudnia 1997 r.

W postanowieniu z 13 grudnia 2002 r. Minister (...) wznowił postępowanie w powyższej sprawie. W decyzji z 23 czerwca 2003 r. odmówił uchylenia decyzji organu naczelnego z 30 czerwca 1998 r. utrzymującej w mocy decyzję Wojewody (...) z 22 grudnia 1997 r. Po ponownym rozpatrzeniu sprawy w decyzji z 8 kwietnia 2004 r. utrzymał swoją decyzję.

W wyroku z 28 stycznia 2005 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie stwierdził nieważność decyzji Ministra (...) z 23 czerwca 2003 r. oraz z 8 kwietnia 2004 r., a także postanowienia Ministra (...) z 13 grudnia 2002 r.

W decyzji z 23 maja 2006 r. Minister (...) odmówił wznowienia postępowania w sprawie z wniosku Starostwa Powiatowego w W. o wznowienie postępowania zakończonego decyzją Ministra (...) z 30 czerwca 1998 r. Decyzja

została utrzymana w mocy decyzją Ministra (...) z 4 sierpnia 2006 r. W wyroku z 5 grudnia 2006 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, po rozpoznaniu skargi Gminy W. na decyzję Ministra (...) z 6 sierpnia 2006 r. w przedmiocie odmowy wznowienia postępowania, uchylił zaskarżoną decyzję, uchylił utrzymaną decyzję i utrzymaną nią w mocy decyzję Ministra (...) z 23 maja 2006 r.

W postanowieniu z 25 września 2007 r. Minister (...) po rozpatrzeniu wniosku złożonego przez Starostę Powiatu (...), wznowił postępowanie zakończone ostateczną decyzją Ministra (...) z 30 czerwca 1998 r. W decyzji z 27 września 2007 r. sprostowanej w postanowieniu z 5 marca 2008 r. Ministra (...) odmówił uchylenia ostatecznej decyzji Ministra (...) z 30 czerwca 1998 r.

W decyzji z 23 kwietnia 2008 r. Minister (...) utrzymał w mocy własną decyzję z 27 września 2008 r. W wyroku z 9 września 2008 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, po rozpoznaniu sprawy ze skargi Gminy W., na decyzję Ministra (...) z 23 kwietnia 2008 r. w przedmiocie reformy rolnej, uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję Ministra (...) z 27 września 2007 r.

W decyzji z 11 lipca 2013 r. Minister (...) odmówił uchylenia decyzji z 30 czerwca 1998 r. Ministra (...).

We wniosku z 31 stycznia 1994 r. Skarb Państwa wniósł o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie w/w nieruchomości. W trakcie postępowania zmodyfikował wniosek i ostatecznie wniósł o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 1986 r. własności nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa – Urzędu Rejonowego w W..

W postanowieniu z 18 września 1996 r. Sąd Rejonowy w Wyszkowie orzekł, że Skarb Państwa – Urząd Rejonowy w W. nabył własność nieruchomości przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 1986 r. Na skutek apelacji uczestnika postępowania – poprzednika prawnego J. S., A. Z. oraz E. A. N., Sąd Okręgowy w Ostrołęce w postanowieniu z 23 lutego 2001 r. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w zaskarżonej części w ten sposób, że oddalił wniosek o zasiedzenie.

W postanowieniu z 26 września 2003 r., sygn. akt IV CKN 333/01 Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

W postanowieniu z 20 września 2007 r. Sąd Okręgowy w Ostrołęce uchylił zaskarżone apelacją uczestnika postanowienie Sądu Rejonowego w Wyszkowie z 18 września 1996 r. i sprawę przekazał temu sądowi do ponownego rozpoznania w innym składzie.

W postanowieniu z 16 lutego 2009 r. Sąd Rejonowy w Wyszkowie oddalił wniosek o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości.

W postanowieniu z 24 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy w Ostrołęce oddalił apelację wnioskodawcy SP ZOZ w W. oraz Skarbu Państwa – Starosty Powiatu (...) od postanowienia Sądu Rejonowego w Wyszkowie z 16 lutego 2009 r.

Sąd I instancji ustalił, że część nieruchomości objętej powyższym postępowaniem administracyjnym i postępowaniem w sprawie o zasiedzenia stanowiła położona w W. działka ewidencyjna o numerze (...) i powierzchni 65627 m². Decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w W. z 21 maja 1996 r. został dokonany podział powyższej działki na działkę o numerze (...) o powierzchni 24783 m² i (...) o powierzchni 40844 m²

Nieruchomość stanowiąca działkę ewidencyjną (...) jest zabudowana od lat sześćdziesiątych XX wieku. Objęta ona została w grudniu 1958 r. zgodą Ministra (...) na przekazanie jej w użytkowanie Prezydium Powiatowej Rady Narodowej -Wydział (...). Znajdują się na niej obecnie budynki szpitala w W., prowadzonego przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w W..

W zarządzeniu nr (...) z 23 grudnia 1998 r. Wojewoda (...) utworzył fundusz założycielski Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w W. będącego poprzednikiem prawnym Zespołu (...) w W. (pismo k. 100).

W dniu 25 stycznia 2017 r. Powiat (...) podjął uchwałę nr XXXIII/217/2017 w sprawie wyrażenia zgody na nabycie powyższej nieruchomości.

W uchwale nr XXXIII/219/2017 z 25 stycznia 2017 r. Rada Powiatu w W. zwiększyła plan wydatków o kwotę 5.516,070,00 zł, zgodnie z załącznikiem nr 2, w którym wskazano pozycję: wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych - 5.010.000,00.

W dniu 6 lutego 2017 r. Powiat (...) zawarł z (...), A. Z., E. A. N. oraz M. R. przedwstępną umowę sprzedaży nieruchomości za cenę 5.000.000 zł, która miała zostać sporządzona w formie aktu notarialnego(...).

Nieruchomość została sprzedana umową z 16 maja 2017 r. za wskazaną powyżej cenę (umowa sprzedaży k. 147-155).

Sąd Okręgowy wskazał, że formułując żądanie powód uchylił się od podania jego podstawy prawnej, ostatecznie w toku rozprawy pełnomocnik powiatu powołał się na art. 63 ustawy Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną.

Sąd Okręgowy poddał w wątpliwość legitymację czynną powoda. Z przedstawionego stanu faktycznego wyłania się bowiem potrzeba wydatkowania przedmiotowej kwoty w celu nabycia nieruchomości w celu umożliwienia funkcjonowania (...) Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w W.. Podmiot ten wpisany jest do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...), a jego organem założycielskim jest powód. Jednakże zespół ten z mocy obecnie (i w chwili zawierania ostatecznej umowy sprzedaży nieruchomości) obowiązującego art. 50a i 52 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej jest osobą prawną zdolną do nabywania nieruchomości i poniesienia z tego tytułu ciężarów finansowych. W konsekwencji o powoływany przez powoda uszczerbku, rozumianym jak konieczność poniesienia kosztów funkcjonowania podmiotu leczniczego, można mówić ewentualnie w odniesieniu do (...) Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w W.. W takiej sytuacji nie występuje po stronie powoda szkoda definiowana w art. 381 § 2 k.c. Powiat bowiem wydatkując sporną kwotę otrzymał jej ekwiwalent w postaci prawa własności nieruchomości, a zatem po jego stronie nie byłoby straty.

Sąd jednak czynił dalsze rozważania zakładając, iż powód jako organ założycielski dla wskazanego zakładu opieki zdrowotnej i jednocześnie jednostka samorządu terytorialnego wykonująca zadania publiczne, także z zakresu ochrony zdrowia zgodnie z art. 4 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, był uprawniony w takim ujęciu do nabycia nieruchomości i następnego przekazania jej w temuz zakładowi do korzystania.

Sąd podał, że 1.01.1999r. został powołany do życia jako osoba prawna i jednostka samorządu terytorialnego, powodowy powiat, na podstawie art. 1 ust 1 i 2 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa oraz art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. Nr 91, poz. 578) a także Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 1998 r w sprawie utworzenia powiatów (Dz.U. Nr 103, poz. 652).

Powód upatruje źródła szkody w wyposażeniu go z dniem 1 stycznia 1999 r. SPZOZ w W. w majątek w postaci nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym.

Powód nie powołał się i nie wykazał by zachodził stan faktyczny odpowiadający hipotezie normy z art. 160 k.p.a. tj. by wydana została decyzja administracyjna poddana następnie orzeczeniu nadzorcemu, a skutki tego pozostawały w związku z wydatkowaniem kwoty 5.000.000 zł.

Powołana w uzasadnianiu pozwu decyzja Wojewody (...) z 22 grudnia 1997 r. i decyzja Ministra (...) z 30 czerwca 1998 r. o niepodpadaniu przedmiotowej nieruchomości pod działanie art. 2 ust. 1 lit. e dekretu o reformie rolnej pozostaje nadal w obrocie prawnym. W konsekwencji brak jest podstaw do poszukiwania odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa w tym trybie.

Z tych samym względów zastosowania w sprawie mieć nie może norma z art. 417¹ § 2 k.c. obowiązującego od 1 września 2004 r. Ukształtowanie podstawy faktycznej powództwa wyklucza także obowiązujące od tej daty podstawy roszczeń odszkodowawczych ulokowane w art. 417¹ § 1 i 4 k.c. wszak powód nie wywodzi w sprawie bezprawa legislacyjnego polegającego na wydaniu aktu normatywnego niegodnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą, jak również nie powołuje się na niewydanie aktu normatywnego.

Sąd wskazał, że dodatkowej uwagi wymaga zaś roszczenie odszkodowawcze przewidziane w art. 417¹ § 3 k.c. Przyjmując, iż norma ta miałaby zastosowanie do stanu faktycznego niniejszej sprawy i korelowałaby z podawanym źródłem szkody rozumianym jako „niewyposażenie” powoda lub zakładu opieki zdrowotnej w prawo własności przedmiotowej nieruchomości rozumianym jako stan ciągle istniejący od 1 stycznia 1999 r., to w takim przypadku brak jest stosownego prejudykatu wydanego we właściwym postępowaniu.

Dalej Sąd Okręgowy rozważył, czy powiat może skutecznie powołać się na art. 417 k.c. zarówno w brzmieniu do 31 sierpnia 2004 r. jak i aktualnym.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej. Dostosowując do tej normy konstytucyjnej (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00), przepisy prawa cywilnego o deliktowej odpowiedzialności odszkodowawczej, w znowelizowanym ze skutkiem od 1 września 2004 r. art. 417 § 1 k.c. przewidziano, że za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Przesłankami odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa, przewidzianej w art. 417 k.c. w brzmieniu przed 01 września 2004 roku, jak i po tej dacie są: bezprawność działania lub zaniechania sprawcy, szkoda oraz normalny związek przyczynowy między bezprawnym zachowaniem sprawcy a szkodą. W świetle art. 417 § 1 k.c., obowiązującego w obecnym brzmieniu od dnia 1 września 2004 r., Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej. Powtórzona za art. 77 ust. 1 Konstytucji RP przesłanka niezgodności z prawem nie jest warunkowana stwierdzeniem winy, wymaga natomiast wykazania bezprawności, a ta rozumiana jest w orzecznictwie, jako zachowanie kolidujące z porządkiem prawnym, polegające na sprzeczności między zakresem kompetencji organu, sposobem jego postępowania i treścią rozstrzygnięcia wynikającymi z wzorca ustawowego, a jego działaniem rzeczywistym (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 stycznia 2002 r., I CKN 581/99, OSNC 2002 r., Nr 10, poz. 128; z dnia 6 lutego 2002 r. V CKN 1248/00 OSP 2002 r., Nr 9, poz. 128; z dnia 19 kwietnia 2012 r., IV CSK 406/11, OSNC - ZD 2012/3/68). W sferze odpowiedzialności odszkodowawczej władzy publicznej za niezgodne z prawem działanie przesłanka bezprawności oznacza naruszenie przepisów prawa, ale jedynie takie, które stanowiło warunek konieczny powstania szkody i którego normalnym następstwem jest powstanie szkody w danych okolicznościach. Do odpowiedzialności Skarbu Państwa stosuje się bowiem w pełni zasadę adekwatnego związku przyczynowego, określoną w art. 361 § 1 k.c. Nawet w przypadku stwierdzenia, iż przy wykonywaniu władzy publicznej dopuszczono się działań lub zaniechań bezprawnych, odpowiedzialność Skarbu Państwa ogranicza się jedynie do tych następstw, które pozostają z nimi w związku przyczynowym i które jednocześnie można uznać za normalne, rozsądnie przewidywalne konsekwencje przedmiotowego działania lub zaniechania.

Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że Skarb Państwa w związku z reformą samorządową, także w sferze majątkowej występował w ramach uprawnień władczych. Powiaty i województwa nabywały własność nieruchomości, co miało być przedmiotem decyzji komunalizacyjnych.

Zachodzi zatem pierwsza przesłanka zastosowania art. 417 k.c., zarówno w brzmieniu do 31 sierpnia 2004 r. jak i po tej dacie.

Nie budzi wątpliwości, iż sporna nieruchomość od lat sześćdziesiątych dwudziestego wieku wykorzystywana jest na potrzeby ochrony zdrowia, obecnie przez (...) Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w W. powołany na bazie już uprzednio istniejącego zakładu opieki zdrowotnej przez Wojewodę (...) na podstawie zarządzenia nr (...) z 23 grudnia 1998 r. o utworzeniu funduszu założycielskiego.

Sąd przywołał w tym miejscu art. 47 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872), który stanowi, iż z dniem 1 stycznia 1999 r. jednostki samorządu terytorialnego przejmują uprawnienia organu administracji rządowej, który utworzył samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, w rozumieniu przepisów o zakładach opieki zdrowotnej. Zgodnie zaś z ust 3 tego przepisu przejęcie zakładów, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie i na zasadach określonych w niniejszej ustawie, z tym, że majątek ruchomy Skarbu Państwa, przekazany w nieodpłatne użytkowanie samodzielnym publicznym zakładom opieki zdrowotnej, staje się z dniem 1 stycznia 1999 r. własnością tych zakładów.

Zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 2001 r. w sprawie wykazu samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, które zostały przejęte przez gminy, powiaty i samorządy województw (Dz.U. Nr 65, poz. 659) – przedmiotowy zakład opieki zdrowotnej został przejęty przez powoda.

Jednakże treść powołanego art. 47 ustawy Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną nie pozostawia wątpliwości, iż nie stanowi on podstawy prawnej do nabycia przez powiat (komunalizacji) nieruchomości użytkowanych przez przejmowane zakłady opieki zdrowotnej. Powołany ust 3 tego przepisu wprost odnosi się tylko do ruchomości i odsyła w pozostałym zakresie do innych uregulowań tego aktu.

Stosownie do art. 60 ust. 1 i ust. 3 tej samej ustawy, mienie Skarbu Państwa będące we władaniu instytucji i państwowych jednostek organizacyjnych przejmowanych z dniem 1 stycznia 1999 r. przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie przepisów ustawy kompetencyjnej oraz przepisów tej ustawy, z tym dniem staje się z mocy prawa mieniem właściwych jednostek samorządu terytorialnego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Nabycie mienia, stwierdza wojewoda w drodze decyzji. Powyższy przepis ulokowany w Rozdziale IV – Nabycie mienia, uzupełniony jest w powołany przez powoda art. 63 stanowiący, iż koszty uregulowania stanu prawnego mienia przekazywanego jednostkom samorządu terytorialnego ponosi Skarb Państwa.

Ponadto art. 66 ustawy, wprowadza regułę, iż do postępowania w sprawie przekazania mienia powiatowi, w drodze decyzji, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, a art.67, że ostateczna decyzja o przekazaniu powiatowi praw, które są lub mogą być ujawnione w księdze wieczystej, stanowi podstawę do wpisu w księdze wieczystej, a postępowanie w przedmiocie wpisu jest wolne od opłat sądowych.

Powyższe przepisy tworzą zatem normę prowadzącą do nabycia, w tym przez powiat, z mocy prawa własności, w tym nieruchomości, co jest przedmiotem deklaratoryjnej decyzji wojewody, która z kolei stanowi podstawę ujawnienia tegoż powiatu w księdze wieczystej.

Sąd I instancji doszedł do wniosku, że taka sytuacja nie zaistniała w niniejszej sprawie, skoro powód nie legitymuje się decyzją komunalizacyjną. Co więcej – nie budzi wątpliwości że sporna nieruchomość stanowiła własność osób fizycznych, skoro nie została objęta działaniem reformy rolnej. Sąd zważył, że nabyciu przez jednostkę samorządu terytorialnego podlega mienie Skarbu Państwa, które znajduje się we władaniu instytucji i osób prawnych w przewidzianej prawem formie, tj. na podstawie tytułu prawnego takiego jak: użytkowanie, zarząd, trwały zarząd. Nie można zatem mówić o „władaniu” w przypadku, gdy nie ma jakiegokolwiek dokumentu świadczącego o tytule prawnym do nieruchomości (Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z 17.07.2018 r.II SA/Op 146/18, wyrok WSA w Warszawie z dnia 14 stycznia 2010 r., sygn. I SA/Wa 1330/09).

Skoro zatem przedmiotowa nieruchomość nie była przedmiotem nabycia w powyższym trybie przez powoda, to nie ma w tej sytuacji podstawy do zastosowania normy z art. 63 ustawy wprowadzającej. Regulacja bowiem odnosi się do mienia przekazywanego, a zatem takiego, którego tytuł własności przechodzi pomiędzy Skarbem Państwa, a jednostką

samorządu terytorialnego. Jego ulokowanie w Rozdziale IV ustawy wyznacza zakres jego stosowania. Nie stanowi zatem źródła gwarancji dla jednostki samorządu terytorialnego lub też samorządowej osoby prawnej, sfinansowania nabycia nieruchomości, która nie została objęta normą z art. 60 ustawy. Powód nie może zatem z powołanego przepisu wywodzić obowiązku poniesienia przez Skarb Państwa kosztów nabycia przedmiotowej nieruchomości na potrzeby podmiotu trzeciego jakim jest (...) Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w W. . Jak się wydaje norma z art. 63 ma zastosowanie do kosztów technicznych np. geodezyjnych powstających w związku z przekazywanym mieniem.

W konsekwencji w ocenie Sądu Okręgowego, brak jest podstaw do przyjęcia, iż w związku z wejściem w życie ustaw reformujących ustrój samorządu terytorialnego Skarb Państwa dopuścił się bezprawności w postaci zaniechania wobec Powiatu (...) w związku z niewyposażeniem tegoż powiatu czy też wskazanego wyżej zespołu opieki zdrowotnej we własność przedmiotowej nieruchomości.

Podstawy roszczenia odszkodowawczego powód nie może poszukiwać także w art. 80 ust. 1 ustawy Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną skoro dotyczy on zobowiązań powstałych do 31 grudnia 1998 r. kiedy to nie istniał powiat (...) i nie istniał potencjalny obowiązek przekazania mienia na zasadzie komunalizacji.

Idąc dalej Sąd zważył, iż dyskusyjny jest zakres szkody zgłoszonej przez powoda. Wprawdzie nie budzi wątpliwości, iż powiat wydatkował 5.000.000 zł tytułem ceny za nieruchomość nabywaną w drodze umowy sprzedaży, zawartej w wykonaniu normy z art. 231 § 1 k.c. Stanowisko powoda nie obejmuje twierdzenia, iż wydatek ten nie był ekwiwalentny. Jednakże brak jest dowodu, iż kwota ta odpowiada wartości rynkowej nieruchomości. Zważyć trzeba, że dołączony do pozwu wyciąg z operatu szacunkowego (k 157) opiewa na kwotę 4.699.100 zł jeśli chodzi o wartość gruntu. Brak jest przy tym dowodu wskazującego, iż sporna nieruchomość warta jest kwotą odpowiadającą wartości przedmiotu sporu. Uwagę tą Sąd uczynił niezależnie od braku wyjaśnienia przez powoda przyczyn, dla których grunt został nabyty dopiero z maju 2017 r., a nie chociażby wkrótce po prawomocnym oddaleniu wniosku o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie.

Ponadto powód pozostawił niewyjaśnioną kwestię konieczności nabycia spornego gruntu przez powiat w kontekście zapewnienia istnienia (...) Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w W., czy też szerzej zapewnienia ochrony zdrowia na terenie powiatu (...). Zasadne wydaje się także pytanie, które nie spotkało się z dowodową odpowiedzią powoda, czy niezbędne z powyższego punktu widzenia było nabywanie całej nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) o powierzchni 4,0844 ha. Nie może bowiem uchodzić uwagi to, iż wykupowi na podstawie art. 231 k.c. podlega nie cała nieruchomość, lecz tylko ta jej część, na której znajduje się budynek lub inne urządzenie. W praktyce może oznaczać to potrzebę dokonania podziału nieruchomości, z wydzieleniem części niezbędnej do korzystania ze wzniesionego budynku lub innego urządzenia. Przy określaniu nowych granic nieruchomości należy uwzględnić potrzeby związane ze sposobem wykorzystania wzniesionych na gruncie budynków lub urządzeń.

W ocenie Sądu I instancji przedstawiona przy pozwie mapa podziału (k. 128) nie jest wystarczającym dowodem pozwalającym na przycięcie, że dla funkcjonowania wskazanego zakładu opieki zdrowotnej konieczne było nabycie całej przedmiotowej nieruchomości o powierzchni ponad 4 ha. Powód winien rozważyć w tym kontekście przeprowadzenie dowodów, które przeciwstawiłyby się zarzutowi pozwanego i wyjaśniłyby z punktu widzenia planistycznego, geodezyjnego i organizacji ochrony zdrowia, konieczność nabycia całej nieruchomości.

Ostatecznie i to także jest samodzielna podstawa oddalenia powództwa, zasadny jest także zarzut przedawnienia.

O ile można mówić o szkodzie po stronie powoda to ma on wyraz konieczności nabycia nieruchomości, która winna wejść do jego majątku z dniem 1 stycznia 1999 r. i podlega ocenie poprzez art. 417 § 1 k.c.

Wiedzę, że tak się nie stało powiat powziął w zasadzie już wówczas, gdyż z jednej strony nie uzyskał decyzji komunalizacyjnej, a z drugiej wydana została decyzja ustalająca, iż nieruchomość nie podpada pod działanie art. 2 ust. 1 lit. e dekretu o reformie rolnej. Jednakże oceniając sytuację w sposób najbardziej względny dla powoda, stwierdzić należy, iż z dniem 24 stycznia 2014 r. powziął definitywną wiedzę, iż nie uzyskał własności tejże nieruchomości, gdyż

wówczas zostało ogłoszone prawomocne postanowienie oddalające wniosek o stwierdzenie zasiedzenia tego prawa. Był to zatem punkt graniczny poza którym powiat nie miał żadnych przesłanek pozwalających na twierdzenie, iż on bądź prowadzony przez niego zakład opieki zdrowotnej został bądź zostanie „wyposażony” we własność spornej nieruchomości.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie znajduje żadnego uzasadnienia podana przez powoda data wymagalności roszczenia tożsama z datą wniesienia pozwu.

Skoro pozew został wniesiony 20 sierpnia 2018 r to już wówczas upłynął trzyletni termin z art. 442¹ k.c. (względnie art. 442 k.c.) liczony najpóźniej od 24 stycznia 2014 r.

Zgodnie z art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne. Przedawnienie, z wyjątkiem spraw, w których po stornie pozwanej występuje konsument, jest badane przez Sąd na zarzut obowiązanego do spełnienia świadczenia. Taki zarzut został w niniejszej sprawie podniesiony przez pozwanego.

Sąd nie znalazł podstaw do uznania, że podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia powoda jest sprzeczne z art. 5 k.c. Podniesienie takiego zarzutu, co do zasady nie może stanowić nadużycia prawa. Może ono być uznane za takie jedynie zupełnie wyjątkowo, gdy indywidualna ocena okoliczności w rozstrzyganej sprawie wskazuje, iż opóźnienie w dochodzeniu roszczenia jest spowodowane szczególnymi przesłankami uzasadniającymi to opóźnienie i nie jest ono nadmierne. To powód, podnosząc zarzut nadużycia prawa przez pozwanego, powinien wykazać, stosownie do art. 6 k.c., iż zaistniały wyjątkowe okoliczności, które skutki zgłoszenia tego zarzutu niweczyłyby, takie jak charakter uszczerbku, jakiego doznał powód, przyczyna opóźnienia i czas trwania tego opóźnienia. Ocena, czy doszło do nadużycia prawa przy podniesieniu zarzutu przedawnienia, powinna być dokonywana w oparciu o obiektywne kryteria, gdyż w przeciwnym wypadku sąd zawsze musiałby uwzględnić zarzut nadużycia prawa (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 13 lutego 2018 r., III APa 17/17).

W ocenie Sądu I instancji w niniejszej sprawie nie wystąpiły takie szczególnie wyjątkowe okoliczności. Sąd miał na uwadze to, że stronami postępowania są dwa podmioty publiczne, wykonujące także władzę publiczną w określonym zakresie. Trudno mówić by Powiat (...) był w skrajnym położeniu finansowym i by konieczność wydatkowania dochodzonej kwoty stanowiła znaczne obciążenie finansowe. Wprawdzie z uchwały nr XXXIII/219/2017 (k. 209) wynika, iż w budżecie tej jednostki samorządu terytorialnego na 2017 r. przewidziany był deficyt w kwocie 7.068.212. zł , to jednak przy puli dochodów 89.695.643 zł i wydatków 96.763.855 zł, sporna kwota nie jest znacząca. Powód skoro zdecydował się na nabycie nieruchomości i w ogóle przy założeniu, że obowiązek ten w pierwszej kolejności nie obciążał (...) Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w W., to nie może powoływać się na ewentualną trudną sytuację finansową tej placówki.

Stanowisko powoda nie zawiera żadnego wyjaśnienia z jakich przyczyn dopiero w 2017 roku doszło do nabycia własności gruntu. To zaś nie pozwala na czynienie szczegółowej oceny opóźnienia.

Ponadto uchybienie terminu jest znaczne gdyż przekracza rok, wobec trzyletniego przedawnienia.

To wszystko nakazuje uznać, iż zarzut przedawnienia podniesiony przez Skarbu Państwa nie narusza zasad współzycia społecznego.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zaskarżając go w całości i zarzucił naruszenie: prawa materialnego:

1. art. 167 ust. 1 i 4 Konstytucji RP w zw. z art. 417 § 1 Kodeksu cywilnego w zw. z art. 60 i art. 67 ustawy Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. 1998 Nr 133, poz. 872) wskutek dokonania błędnej wykładni i zastosowania tych przepisów polegającego na uznaniu, że dopuszczały one możliwość przekazania na rzecz jednostki samorządu terytorialnego mienia - posiadania nieruchomości nie stanowiącej własności Skarbu Państwa, a konieczność poniesienia kosztów nabycia własności takiej nieruchomości przez jednostkę samorządu terytorialnego nie stanowiła szkody spowodowanej niezgodnym z prawem działaniem przy wykonywaniu władzy państwowej;

2. art. 63 ustawy Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. 1998 Nr 133, poz. 872) wskutek dokonania błędnej wykładni i zastosowania tego przepisu polegającego na uznaniu, że hipoteza tego przepisu nie obejmuje przekazywanego przez Skarb Państwa na rzecz jednostek samorządu terytorialnego (pełniących rolę organów założycielskich), posiadania nieruchomości, których własność jednostka samorządu terytorialnego musiała następnie nabyć;

3. art. 442¹ § 1 w zw. z art. 417 Kodeksu cywilnego poprzez błędną wykładnię i zastosowanie polegające na uznaniu, że bieg terminu przedawnienia roszczenia odszkodowawczego opisanego w art. 417 k.c. rozpoczyna się w momencie, w którym poszkodowany dowiedział się o samym fakcie wystąpienia szkody co do zasady, nie zaś w momencie, w którym dowiedział się o również o wysokości szkody;

4. art. 442¹ § 1 w zw. z art. 417 Kodeksu cywilnego poprzez błędną wykładnię i zastosowanie polegające na uznaniu, że w stanie faktycznym sprawy bieg terminu przedawnienia roszczenia odszkodowawczego opisanego w art. 417 k.c. rozpoczyna swój bieg w dniu 24 stycznia 2014 r. tj. w dniu, w którym Sąd Okręgowy w Ostrołęce oddalił wniosek SPZOZ o nabycie własności działki o nr (...) w drodze zasiedzenia, a nie w chwili, w której Rada Powiatu wyraziła zgodę na zakup w/w działki przez Powiat (...) w drodze uchwały nr XXXIII/217/2017 tj. w dniu 25 stycznia 2017 r.;

5. nadużycie prawa podmiotowego przez pozwanego wskutek podniesienia zarzutu przedawnienia w sytuacji, gdy wyłączną odpowiedzialność za powstanie szkody ponosi pozwany, a Powiat (...) podjął wszelkie możliwe działania w celu jej uniknięcia i działał bez zbędnej zwłoki w zakresie czynności podejmowanych w celu nabycia nieruchomości a działania te nie były w całości zależne od Powiatu;

6. art. 359 § 1 Kodeksu cywilnego w zw. z art. 455 k.c. poprzez błędną wykładnię i brak zastosowania polegające na uznaniu, że brak jest podstaw do zasądzenia odsetek w sytuacji gdy takie podstawy istnieją.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie kwoty 5.000.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty; zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych; a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Na wypadek kwestionowania przez stronę pozwaną konieczności nabycia przez Powiat (...) całej działki położonej w W. o nr (...), skarżący wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego geodety na okoliczność możliwości dokonania podziału tej działki z uwzględnieniem przepisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz przepisów dotyczących funkcjonowania zakładów opieki zdrowotnej.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kosztów zastępstwa w postępowaniu apelacyjnym według norm prawem przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Ustalenia faktyczne poczynione przez sąd I instancji nie są kwestionowane, przeto Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne.

Rozważania prawne sądu I instancji są prawidłowe i Sąd Apelacyjny je podziela. Zarzuty dotyczące naruszenia wskazanych w apelacji przepisów prawa materialnego nie zasługują na uwzględnienie.

Rację ma sąd I instancji, że art. 63 ustawy Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. 1998 Nr 133, poz. 872) nie obejmuje przekazywanego przez Skarb Państwa na rzecz jednostek samorządu terytorialnego (pełniących rolę organów założycielskich dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej), posiadania nieruchomości bez tytułu prawnego.

Zgodnie z art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872 ze zm.), mienie Skarbu Państwa będące we władaniu instytucji i państwowych jednostek organizacyjnych przejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie przepisów ustawy kompetencyjnej i niniejszej ustawy staje się z dniem 1 stycznia 1999 r. z mocy prawa mieniem właściwych jednostek samorządu terytorialnego.

Oznacza to, że nabyciu przez jednostkę samorządu terytorialnego podlega mienie Skarbu Państwa, które znajduje się we władaniu instytucji i osób prawnych w przewidzianej prawem formie tj. na podstawie tytułu prawnego takiego jak: użytkowanie, zarząd, trwały zarząd. Nie można zatem mówić o "władaniu" w przypadku, gdy nie ma dokumentu świadczącego o tytule prawnym do nieruchomości. - vide wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 grudnia 2001 r. sygn. akt I SA 1244/00, LEX nr 81993 i Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 14 stycznia 2010 r. I SA/Wa 1330/09 LEX).

Zgodnie z art. 44 k.c. zawierającym definicję pojęcia „mienie”, mieniem jest własność i inne prawa majątkowe.

Art. 63 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną stanowiący, iż koszty uregulowania stanu prawnego mienia przekazywanego jednostkom samorządu terytorialnego ponosi Skarb Państwa, nie może być interpretowany w oderwaniu od treści art. 60 ust. 1 w/w ustawy. Z art. 60 ust. 1 nie można wywodzić, jak czyni to apelujący, że w przypadku gdy Skarb Państwa nie posiada tytułu prawnego do nieruchomości, zobowiązany jest pokryć koszty uzyskania takiego tytułu przez jednostkę samorządu terytorialnego.

Decyzja wydana na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy z 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną mogła dotyczyć wyłącznie mienia, a więc własności i innych praw majątkowych należących do Skarbu Państwa, nie zaś posiadania, które jest stanem faktycznym.

Stosownie do art. 47 Przepisów wprowadzających ustawy reformujące administrację publiczną, z dniem 1 stycznia 1999 r. uprawnienia organu administracji rządowej, który utworzył samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, przejęły jednostki samorządu terytorialnego (ust. 1). Powód błędnie usiłuje oprzeć swoje twierdzenia na w/w przepisie łącząc go z treścią art. 63 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Czym innym było przyznanie powodowi uprawnień organu administracji rządowej, który utworzył samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej a czym innym dokonywana z mocy prawa na podstawie art. 60 ust. 1 komunalizacja mienia, które stanowiło własność Skarbu Państwa.

Art. 47. 1. Stanowił, że z dniem 1 stycznia 1999 r. jednostki samorządu terytorialnego przejmują uprawnienia organu administracji rządowej, który utworzył samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, w rozumieniu przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

1a. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, w stosunku do samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej przejmują gminy, powiaty i samorządy województw, odpowiednio do swoich kompetencji, przy uwzględnieniu:

- 1) miejsca usytuowania zakładu, w tym jego jednostek lub komórek organizacyjnych,
- 2) dostępności świadczeń zdrowotnych udzielanych przez zakład oraz znaczenia zakładu ze względu na zakres i rodzaj udzielanych świadczeń zdrowotnych na obszarze województwa.
- 3) Przejęcie zakładów, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie i na zasadach określonych w niniejszej ustawie, z tym że majątek ruchomy Skarbu Państwa, przekazany w nieodpłatne użytkowanie samodzielnym publicznym

zakładom opieki zdrowotnej, staje się z dniem 1 stycznia 1999 r. własnością tych zakładów. W przepisie tym nie ma mowy o majątku nieruchomym, zatem jego przekazanie mogło się odbyć jedynie na zasadach określonych w art. 60 ust. 1 ustawy.

Nie można łączyć przekazania powiatowi uprawnień organu tworzącego samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej z obowiązkiem uregulowania stanu prawnego nieruchomości, z której zakład ten faktycznie korzystał w dniu 1.01.1999r., a która w tej dacie nie stanowiła własności Skarbu Państwa. W przepisach ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną nie ma ku temu podstaw.

Przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408 ze zm.) nie wymagały aby zakład opieki zdrowotnej wyposażony został w majątek w postaci własności nieruchomości. Wprawdzie obowiązkiem organu założycielskiego było wyposażenia tworzonego zakładu w odpowiedni majątek państwowy lub komunalny, jednak ustawa nie regulowała precyzyjnie procedury przekazywania majątku ZOZ-om. Artykuł 1 u.z.o.z. stanowił, iż „zakład opieki zdrowotnej jest wyodrębnionym organizacyjnie zespołem osób i środków majątkowych”. Wobec tego „organ założycielski”, tworząc ZOZ, powinien zapewnić mu taki majątek, aby mógł mu służyć do realizacji zadań związanych z procesem wykonywania świadczeń zdrowotnych i promocji zdrowia. Z treści art. 53 ust. 1 u.z.o.z. nie wynika, że "organ założycielski" musi przekazywać SP ZOZ-owi majątek komunalny tylko na własność. Wręcz przeciwnie, ma on prawo do dokonywania wszelkiego rodzaju prawnie dozwolonych dyspozycji majątkowych na rzecz tych jednostek. Publiczne "organy założycielskie" mają prawo do swobodnego "przekazywania" i "wyposażania" swoich SP ZOZ-ów w majątek.

W ocenie Sądu Apelacyjnego także art. 167 ust. 1 i 4 Konstytucji RP w zw. z art. 417 par. 1 K.c. nie stanowi podstawy ewentualnego uwzględnienia powództwa. Zgodnie z art. 167 ust. 1 Konstytucji, jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań, natomiast zgodnie z art. 167 ust. 4 Konstytucji, zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych.

W w/w przepisach Konstytucji RP zawarta jest zasada adekwatności gwarantująca jednostkom samorządu terytorialnego odpowiedni (adekwatny) do przypadających im zadań udział w dochodach publicznych. Zmiany w podziale dochodów publicznych jednostek samorządu terytorialnego powinny być dokonywane w przypadku zmiany w zakresie zadań i kompetencji tych jednostek. Przejęcie przez powoda funkcji organu założycielskiego SP ZOZ w W. nie oznacza, iż Skarb Państwa winien wyposażyć powoda we własność nieruchomości, na której ów SP ZOZ funkcjonował. Państwo, realizując swoje powinności sformułowane w art. 167 Konstytucji RP powinno zapewniać gminom i powiatom należne finansowanie ich zadań, co nie oznacza jednak, że powinno wyposażyć je we własność nieruchomości w zakresie szerszym niż wynikający z art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną. W świetle przepisów Konstytucji RP w tym art. 165 brak jest podstaw do przyjęcia, że Państwo ma obowiązek wyposażenia jednostek samorządu terytorialnego w mienie, które nie stanowi własności Skarbu Państwa. W świetle przepisu art. 46 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym z 5.06.1998r., mieniem powiatu jest własność i inne prawa majątkowe nabyte przez powiat lub inne powiatowe osoby prawne.

Własność komunalna stanowi gwarancję podmiotowości prawnej gmin, odgrywa szczególną, konstytucyjną rolę, albowiem służy realizacji zadań ciążących na gminach z mocy prawa. Własność ta nie została przyznana jednostkom samorządu dla ich dowolnego użytku, lecz z przeznaczeniem wykorzystywania jej na cele publiczne. Powód mając świadomość, że nie posiada tytułu prawnego do nieruchomości zajmowanej przez SPZOZ przekazał ją SPZOZ w użytkowanie mocą uchwały Rady Powiatu w W. z dnia 20.12.2000r. uznając, że bardziej opłacalne dla powiatu jest nabycie w/w nieruchomości niż wyposażenie SPZOZ w inną nieruchomość stanowiącą mienie komunalne. Nie jest bowiem tak, że powiat nie posiadał nieruchomości komunalnych, na których SP ZOZ mógłby funkcjonować. Nie zostało również wykazane, że powód nie mógł wydzierżawić przedmiotowej nieruchomości od jej właścicieli.

Rację ma sąd I instancji, że powód nie wykazał szkody. W zamian za uiszczoną cenę otrzymał ekwiwalent w postaci nieruchomości.

Podnieść należy także że 1 stycznia 1999 r. wszedł w życie nowy system finansowania świadczeń zdrowotnych, który wiązał się ze zmianą statusu prawnego zakładów opieki zdrowotnej. Zgodnie z treścią art. 166 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, do dnia 1 stycznia 1999 r. organy, które utworzyły i utrzymywały publiczne zakłady opieki zdrowotnej przekształciły je w samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej w drodze zarządzenia właściwego organu administracji rządowej albo w drodze uchwały właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego. Zakłady opieki zdrowotnej uzyskały osobowość prawną i zdolność do tego, aby być samodzielnym podmiotem praw i obowiązków majątkowych. Przekształcenie zakładu w samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej polegało na tym, że wyodrębniony organizacyjnie zespół osób i środków majątkowych, stanowiący publiczny zakład opieki zdrowotnej, przybierał inną formę prawną niż dotychczas, przestawał być jednostką organizacyjną Skarbu Państwa i stawał się odrębnym od Skarbu Państwa, samodzielnym podmiotem wyposażonym w osobowość prawną.

Rację ma także sąd I instancji, że nawet gdyby przyjąć, że roszczenie powoda jest uzasadnione, to uległo przedawnieniu.

Nie sposób zgodzić się z apelującym, że początek biegu terminu przedawnienia liczyć należy od momentu dowiedzenia się przez powoda o wysokości szkody. Rację ma sąd I instancji, że powód od samego początku tj. od wejścia w życie ustawy Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną wiedział, że nieruchomość, na której znajdują się budynki SP ZOZ nie stanowi własności Skarbu Państwa i jako taka nie podlega komunalizacji (stosowna decyzja Ministra (...) zapadła 30.06.1998r.). Natomiast najpóźniej w dniu 24.01.2014r. uzyskał wiedzę, że nie nabył własności tej nieruchomości w drodze zasiedzenia.

Termin przedawnienia wszystkich roszczeń o naprawienie szkody wynikłej z czynu niedozwolonego (na osobie i na mieniu) wynosi 3 lata liczone a tempore scientiae, a więc od chwili, w której poszkodowany dowiedział się albo przy dołożeniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Zgodnie z art. 442¹ par. 1 k.c. wystarczające jest, że poszkodowany dowie się o szkodzie, choćby nie znał jej rozmiarów.

Rację ma sąd I instancji, że brak jest podstaw do zastosowania art. 5 k.c. i przyjęcia, że podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia stanowi nadużycie prawa.

Apelujący powołując się na art. 5 k.c. nie wskazuje okoliczności faktycznych leżących po stronie pozwanego, które uzasadniałyby ocenę, że jego działanie nie zasługuje na ochronę prawną jako naruszające zasady etycznego i uczciwego postępowania. Decyzja o zakupie spornej nieruchomości była autonomiczną decyzją powoda. Brak jest podstaw do przyjęcia, że Rada Powiatu nie mogła podjąć uchwały wyrażającej zgodę na zakup nieruchomości, na której zlokalizowane są obiekty należące do SPZOZ, wcześniej.

Jeśli szkoda miałaby wynikać z faktu, iż Skarb Państwa przekazał powodowi majątek, który nie w pełni dawał możliwość wykonywania zadań związanych z przejęciem z dniem 1 stycznia 1999 r. przez powoda uprawnień organu administracji rządowej, który utworzył samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej w W., bo Wojewoda (...) tworząc fundusz założycielski SP ZOZ nie wyposażył go we własność nieruchomości, to bieg terminu przedawnienia roszczenia odszkodowawczego należałoby liczyć już od 1.01.1999r.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji i z mocy art. 385 k.p.c. oddalił ją.

O kosztach procesu za II instancję Sąd Apelacyjny orzekł zgodnie z wynikiem sporu w oparciu o art. 98 par 1 i 3 k.p.c., obciążając nimi powoda, jako stronę, która przegrała spór.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c. albowiem sąd I instancji należycie uzasadnił swoje rozstrzygnięcie, przez co powód znając motywy rozstrzygnięcia wniósł apelację na własne ryzyko.

Robert Obrębski Przemysław Kurzawa Ewa Kaniok